

„OTČE, DO TVÝCH RUKOU ODEVZDÁVÁM SVÉHO DUCHA“

Lk 23,44-49

kázání ze soboty 27. 6. 2015 – br. Michalů Balcar

Úvod

V našem společném přemýšlení o Slovech z kříže již zbývají pouze dvě – „*Dokonáno jest*“ a dnešní text. Modlitbu „*Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha*“ zaznamenává ze všech evangelistů pouze Lukáš. Matouš a Marek pouze konstatují, že ze sebe vydal mocný hlas a zemřel. Pravděpodobně jejich střidmější pojetí naznačuje čtenáři, aby byl opatrný a brání jeho snaze strkat do všeho nos. Celou situaci doplňuje jeden astronomický úkaz, a sice zatmění slunce. To bývalo ve Starém zákoně tradičně považováno za znamení blízkosti dne Hospodinova, tj. Božího soudu. Jsme upozorněni, že se děje něco zvláštního, mimořádného. Jedná se o mocný projev Boží blízkosti.

Bylo už kolem poledne; tu nastala tma po celé zemi až do tří hodin, protože se zatmělo slunce. Chrátová opona se roztrhla vpůli. A Ježíš zvolal mocným hlasem: „*Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.*“ Po těch slovech skončil. Když setník viděl, co se stalo, velebil Boha a řekl: „*Tento člověk byl vskutku spravedlivý.*“ A ti, kdo se v celých zástupech sešli na tu podívanou, když viděli, co se stalo, odcházeli bijíce se do prsou. Všichni jeho přátelé stáli opodál, i ženy, které Ježíše doprovázely z Galileje a všechno to viděly.

Slova jsou ve zvláštním kontrastu k úvodnímu: „*Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?*“ Je nepopíratelné, že Ježíšův vztah k o tci během doby, kdy visel na kříži, prošel vývojem. První slovo o opuštění naznačuje otevřenou krizi ve vztahu mezi Synem a Otcem. v kázání k tomuto slovu jsem mluvil o zvláštním paradoxu. Ježíš se modlil k o tci i přesto, že se cítil opuštěn. Nevíme, zda modlitba o odevzdání ducha vyjadřuje skutečnost, že se otec vrátil. Víme jen to, že uvnitř Ježíše již není výčitka ani protest. To, co Ježíš našel v posledních chvílích svého života je smíření.

O smíření

Jaromír Nohavica v jedné své písni zpívá o tom, co by chtěl říct kometě, až poletí kolem. A jedna z věcí, o níž by jí chtěl vyprávět, je „smrt, se kterou smířit nejde se“. A možná, že má pravdu, alespoň v této fázi svého života bych s ním souhlasil. A přesto Ježíš smíření nachází. Jeho způsob, jeho cesta ke smíření, vede skrze odevzdání se Bohu. Nemyslím ani zdaleka, že by tento Kristův výrok znamenal, že jeho duše odletí do nebe k Bohu. Když mluví o svém duchu, mluví o sobě celém. Svou modlitbou vyjadřuje, že v tuto chvíli přestává vzdorovat a jeho jedinou nadějí je to, že ani ve smrti nebude otcem opuštěn. To nám přece připomíná apoštol Pavel v listu Římanům, když říká, že si je „jist, že ani smrt ani život nás nedokáží odloučit od lásky Kristovy.“

Cesta ke smíření je cesta k odevzdání se do Božích rukou. Jedno z největších umění křesťanství je rozpoznat, kdy je čas bojovat a vzepřít se – i to Kristus dokázal – a kdy

je čas s bojem přestat a odevzdat vše do rukou Hospodinových. Kristus stále trvá na tom, že smrt je zlá, ale jeho smíření je v tom, že se odevzdává do rukou otcových, tedy někoho, kdo s ním zůstává i ve smrti a kdo mu může pomoci smrt překonat. Ježíš takový okamžik našel, hledejme ho i my a pomáhejme ho nalézt našim blízkým.

Známa thanatoložka Elizabeth Kübler-Ross popisuje jednotlivé fáze vyrovnávání se s vlastní smrtelností takto. Tvrdí, že každý projde nejprve fází popírání, pak hněvu, následně smlouvání. Poté upadne do deprese, aby snad na konci našel smíření. To ale není nijak samozřejmý psychický proces. Ne každý člověk dospěje do poslední fáze, ale Ježíši se to podařilo pomocí unikátní cesty. Odevzdal se do rukou Božích.

Centurion

Ježíšův vítězný boj zapůsobil na přihlížející natolik, že jeden z nich vyznal svou víru v Ježíše. Nevím, jestli se z něj stal plnohodnotný adventista, ale je jisté, že uvěřil. Nikdo mu nekázal, nikdo ho nepřesvědčoval a přesto uvěřil. Řečeno slovy misijní terminologie šlo o svědectví životem. Jedno z nejpůsobivějších, které je možné. Jenže takové svědectví není opravdové, pokud se stane programem. Pokud nastavuji svým bližním svatější tvář, než jakou ukazují Hospodinu, nejde o svědectví, ale o pokrytectví. Svědectví životem má smysl pouze jako vedlejší produkt opravdového života víry a nikdy jako cíl. Cíl je žít svou víru dobře před Hospodinem, ne mít dokonalou image.

Modlitba je otevřená pro nás

Ze všech slov z kříže je myslím toto tím, které nás nejvíce vybízí, abychom se k němu připojili a také se ho modlili. Nejde jen o okamžik před smrtí, ale kdykoli během života. Ježíš cituje Žalm 31,5 a ten nemluví o umírání, nýbrž o životě. Mluví o tom, že v životě nastávají chvíle kdy je třeba modlit se, aby Hospodin vzal do rukou celý náš život. Takové odevzdání se Hospodinu nemusí vést k trpné pasivitě. Takové odevzdání pro nás může být vybidkou k ještě větší aktivitě, k ještě většímu boji. odevzdání dává víru, že je správné činit dobro, i když se nám zdá, že zlo kolem nás je tak silné, že ho není možné porazit. k tomu, že je správné milovat a budovat lásku, i přesto že nevěra je běžnou věcí. k tomu, že je správné pomáhat, i když potřebných je tolik, že jim nikdy nebude dostatečně pomoheno. Pokud se odevzdáme Hospodinu, možná dostaneme odvahu věřit i když je to nemoderní a menšinová věc. Co se s aždým z nás stane, když se odevzdá Hospodinu nevím. To je na Bohu. Nám všem přeji odvahu říci naplno a plným srdcem slova „*Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha!*“

AMEN